

Protokół nr 8/2019
z posiedzenia Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych
w dniu 14 maja 2019 roku

Skład osobowy

W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady zgodnie z załączoną listą obecności oraz:

- Pan Krzysztof Michałek – Sekretarz Stanu w MRPiPS – Pełnomocnik Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Elżbieta Rafalska – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- Pan Jacek Welter – Dyrektor Biura Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Małgorzata Paprota – Zastępca Dyrektora Biura Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pan Tomasz Maruszewski – V-ce Prezes PFRON
- Pani Ewa Rejment – Naczelnik Wydziału Do Spraw Rehabilitacji Zawodowej i Pomocy Społecznej w Biurze Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Elżbieta Gimlewicz -Naczelnik Wydziału Do Spraw Obsługi Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
- Pani Izabella Michalak – referendarz – Wydział Do Spraw Komunikacji Społecznej w Biurze Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

Lista obecności w załączeniu.

Nieobecność usprawiedliwili: Pan Ryszard Czosnyka, Pani Natalia Marciniak – Madejska.

Porządek posiedzenia

Część I

1. Przywitanie członków Rady przez Pana Ministra Krzysztofa Michałkiewicza – Pełnomocnika Rządu Do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
2. Głosowanie nad przyjęciem porządku obrad,
3. Głosowanie nad przyjęciem protokołu 5 i 6 z posiedzeń KRK,
4. Prezentacja projektu ustawy o zatrudnieniu wspomagany,
5. Dyskusja o projekcie ustawy o zatrudnieniu wspomagany,
6. Omówienie założeń programu resortowego MRPiPS „Centra Opiekuńczo- Mieszkalne” – wystąpienie Pana Dyrektora Jacka Weltera,
7. Dyskusja o programie Centrach Opiekuńczo - Mieszkalnych
8. Zakończenie obrad Rady.

Przebieg posiedzenia

Ad. 1. Posiedzenie otworzyła P. Monika Zima-Parjaszewska, Przewodnicząca Krajowej Rady Konsultacyjnej Do Spraw Osób Niepełnosprawnych, która powitała wszystkich obecnych.

Ad. 2. P. Marek Kalbarczyk zgłosił wniosek formalny o nierozpoczynanie obrad, ze względu na brak uchwalonego regulaminu KRK.

P. Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska odniosła się do wniosku P. M. Kalbarczyka informując, że projekt regulaminu KRK jest obecnie procedowany w biurze prawnym Ministerstwa.

Głos zabrał Minister Krzysztof Michałkiewicz - informując, że obrady KRK bez uchwalonego regulaminu mogą się odbyć, ponieważ zarówno ustawa o rehabilitacji zawodowej art. 9, jak i rozporządzenie Ministra Rodziny (...) o KRK jasno mówi o trybie działania i przedmiocie działań Rady. Tym bardziej, że dzisiejsze posiedzenie Rady ma być poświęcone opiniowaniu ustawy o zatrudnieniu wspomagany.

Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska potwierdziła, że dzisiejsze obrady się odbędą i że Rada czeka na opinię Ministerstwa w sprawie regulaminu Rady.

P. Marek Kalbarczyk zgłosił ponownie wniosek formalny o zwołanie następnego posiedzenia w czerwcu, poświęconego przedstawieniu spraw poszczególnych grup osób niepełnosprawnych.

Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska poparła wniosek P. Marka Kalbarczyka.

Minister Krzysztof Michałkiewicz również zgodził się z przyjęciem wniosku P. Marka Kalbarczyka bez głosowania.

Głos zabrał P. Dariusz Jadczyk w kwestii projektu ustawy o zatrudnieniu wspomagany - przedstawienie projektu dopiero na posiedzeniu uniemożliwiło mu przeprowadzenie konsultacji we własnym środowisku.

Porządek obrad został przyjęty większością głosów. W głosowaniu udział wzięło 20 osób, 19 głosowało za, 1 wstrzymała się od głosu.

Ad. 3. W głosowaniu nad przyjęciem protokołów nr 5 i 6 udział wzięło 20 osób, za przyjęciem głosowało 19 os., 1 osoba wstrzymała się od głosu. Protokoły zostały przyjęte.

Ad. 4. Prezentację projektu ustawy o zatrudnieniu wspomagany (druk UD-527) przedstawiła p. Ewa Rejment - Naczelnik wydziału w Biurze Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych (prezentacja w załączeniu).

Ad. 5. Głos zabrała Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska, która podziękowała p. naczelnik Ewie Rejment za przedstawienie prezentacji o zatrudnieniu wspomagany oraz poinformowała, że do obrad KRK dołączy Minister Elżbieta Rafalska. Jednocześnie otworzyła dyskusję nad projektem ustawy o zatrudnieniu wspomagany.

W dyskusji udział wzięli: p. Marek Kalbarczyk, p. Agata Gawska, p. Aleksander Waszkielewicz, p. Krzysztof Kotyniewicz, p. Krzysztof Kosiński, p. Marek Łukomski, p. Alicja Szałkowska, p. Grzegorz Kozłowski.

Jako pierwszy głos zabrał p. Marek Kalbarczyk, który zapytał o kwestie finansowe: czy przewidziane pieniądze będą na takim poziomie, aby zachęcać do zostania trenerem pracy?

Odpowiedzi udzieliła p. Naczelnik Ewa Rejment. Finansowanie zależy od etapu, w którym znajduje się dana osoba niepełnosprawna.

Są trzy etapy finansowania zatrudnienia wspomaganego.

I etap trwa maksymalnie 24 miesiące i podzielony jest na 2 etapy po 12 miesięcy.

W tym okresie agencja zatrudnienia wspomaganego wspiera ON w ramach swoich działań. Środki idą za osobą niepełnosprawną do agencji zatrudnienia. Trener pracy jako pracownik agencji pensję ma wypłacaną przez agencję zgodnie z umową jaką strony zawarły.

Pierwsze 12 miesięcy I etapu jest najintensywniej wspierane. Przewidziana jest kwota wsparcia dla stopnia umiarkowanego i znacznego w wysokości 75% minimalnego wynagrodzenia i 60% dla stopnia lekkiego.

W drugich 12 miesiącach I etapu wsparcie finansowe jest trochę niższe i tak np. umiarkowany i znaczny stopień to 60% minimalnego wynagrodzenia.

II etap (zakłada się okres ok. 4 miesięcy) – wspiera ON w miejscu i na stanowisku pracy i wynosi 150% kwoty bazowej.

III etap - osoba niepełnosprawna powinna utrzymać jak najdłużej zatrudnienie, przewiduje się okres 12 miesięcy z możliwością - na wniosek urzędu pracy - wydłużenia go tak długo jak będzie to konieczne. Przewidziane jest finansowanie w wysokości 25% kwoty bazowej.

Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska zgłosiła swoją wątpliwość co do używania określenia „upośledzenie umysłowe”, które – jej zdaniem - powinno być zastąpione sformułowaniem „niepełnosprawność intelektualna”.

Do dyskusji włączył się Minister Krzysztof Michałkiewicz, odnosząc się do pewnej grupy ON które potrzebują wsparcia przez całe życie. Podkreślił, że dla takich osób możliwe jest wydłużenie III etapu wsparcia do czasu zainteresowania przez nich aktywnością zawodową.

Głos zabrał p. Marek Kalbarczyk – podkreślił, że osoba niepełnosprawna usamodzielniona u danego pracodawcy, po zmianie pracy będzie już potrzebowała całego procesu od nowa. Zapytał również, czy sposób finansowania zgodnie z założeniami nowej ustawy będzie kolidował z SODIR.

Odpowiedzi udzieliła p. Naczelnik Ewa Rejment mówiąc, że zatrudnienie wspomagane nie wyklucza pobierania przez pracodawców dofinansowania do zatrudniania osoby niepełnosprawnej.

Do wypowiedzi p. Marka Kalbarczyka ustosunkował się również Minister Krzysztof Michałkiewicz, który zauważył, że każda osoba niepełnosprawna, w przypadku utraty pracy, ma prawo zarejestrować się jako osoba bezrobotna i będzie mogła od początku korzystać ze wszystkich form wsparcia przy zatrudnieniu u nowego pracodawcy.

Następnie głos zabrała p. Agata Gawska, wyrażając zadowolenie z powstania projektu ustawy o zatrudnieniu wspomaganym. Zgłosiła wniosek formalny o niegłosowanie na dzisiejszym posiedzeniu za przyjęciem projektu ustawy. Jej zdaniem, każdy powinien „na spokojnie” zapoznać się z projektem i mieć czas na złożenie ewentualnych uwag. P. Agata Gawska poddała w wątpliwość zapis art. 2 ust. 1 wspomnianej ustawy, mówiący o możliwości utworzenia przez gminę czy powiat agencji zatrudnienia wspomaganego; wyraziła obawę czy starosta będzie wtedy zainteresowany zlecaniem organizacji pozarządowej zatrudnienia wspomaganego. P. Agata Gawska poddała też w wątpliwość katalog osób wykluczonych. Zapytała również o zapis związany z zaległościami danego podmiotu na solidarnościowy fundusz wsparcia. Zapytała również o III etap zatrudnienia wspomaganego – czy środki przeznaczone w tym etapie nie są zbyt niskie – biorąc pod uwagę osoby o szczególnych potrzebach, gdzie ich wsparcie jest intensywne. Zapytała się również czy niebyło by możliwości wyodrębnienia specjalnej grupy osób potrzebujących specjalistycznego wsparcia.

Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska odniosła się do dzisiejszego głosowania nad projektem ustawy informując, że w dniu dzisiejszym takiego głosowanie nie odbędzie się. Zgodnie z ustaleniami z Ministrem Krzysztofem Michałkiewiczem odbędzie się ono w terminie 21 dniach po przesłaniu uwag do projektu.

Minister Krzysztof Michałkiewicz odniósł się do poruszonej kwestii używanej w projekcie ustawy terminologii – „upośledzenia umysłowego”. Jego zdaniem, tworząc ustawę należy używać terminologii, która jest w obiegu prawnym i nie można używać innego sformułowania.

P. Minister podał tutaj przykład nazwy „Polski Związek Walki z Kalectwem”, organizacji, która istnieje od 1963 roku, z której istnienia jesteśmy dumni i nie ma co się wstydzić przy używaniu takiego sformułowania jak kalectwo. W Polsce nie przyjęła się terminologia – „sprawny inaczej”.

W mowie potocznej oczywiście używamy sformułowania „niepełnosprawność intelektualna”, ale przy tworzeniu aktów prawnych używamy terminologii która jest w obiegu terminologii legislacyjnej.

P. Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska zaproponowała, że można by dokonać nowelizacji ustawy z zapisem, że „od teraz używamy terminu niepełnosprawność intelektualna”, tak jak stało się to w przypadku ustawy MEN.

W tym momencie do posiedzenia obrad dołączyła Minister Elżbieta Rafalska, która została przywitana przez Przewodniczącą Monikę Zimę-Parjaszewską. Przewodnicząca po krótko wprowadziła P. Minister w temat toczącej się dyskusji.

Następnie Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska głos oddała p. Aleksandrowi Waszkielewiczowi.

P. Aleksander Waszkielewicz poruszył temat kompetencji trenera pracy; zgodnie z zapisem ustawy do jego zadań będzie m.in. należało poszukiwanie pracodawcy danej osobie, na dzień dzisiejszy wygląda to tak że to pośrednik pracy poszukuje pracodawców. Dobrze by było, aby ustawa doprecyzowała rozgraniczenia kompetencji trenera pracy od pośrednika, ze stratą byłoby szukać osoby uniwersalnej. Kolejny poruszony temat zapisu ustawy dotyczy osób z upośledzeniem słuchu – wg ustawy kwalifikują się tylko osoby z umiarkowanym stopniem

a ze znacznym są już wykluczone. Poddany został również przez p. Aleksandra Waszkielewicz definicja osób upośledzonych - katalog „szufladkuje” osoby niepełnosprawne a nie mówi o ich potrzebach. Kolejny poruszony temat to stawki przeznaczone na zatrudnienie trenera pracy – czy te stawki nie zweryfikują stawek, które obecnie funkcjonują? P. Aleksander Waszkielewicz również powiedział, że jest za zmianą nazewnictwa dotyczącą osób z niepełnosprawnością umysłową, również zaproponował, aby dokonać zmiany zapisu, że celem ustawy jest pomoc osobą uprawnionym na – celem jest wsparcie osoby uprawnionej w podjęciu i utrzymaniu zatrudnienia.

Następnie głos zabrał p. Krzysztof Kotyniewicz. Poruszył temat, o którym już mówił p. Aleksander Waszkielewicz, a mianowicie chodzi o osoby z niepełnosprawnością słuchu. Zadał pytanie: dlaczego osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności są poza ustawą i dlaczego ustawa nie obejmuje osób z lekkim stopniem, które również mają ogromne problemy na rynku pracy.

Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska głos oddała p. Krzysztofowi Kosińskiemu, który wyraził swoje zadowolenie z powodu powstania projektu ustawy o zatrudnieniu wspomaganym, a następnie przedstawił swoje uwagi do projektu. Po pierwsze brakuje odpowiedniego zapisu mówiącego o współpracy agencji zatrudnienia z pracodawcami, brakuje motywatora do współpracy z pracodawcami. Ustawa nakłada nowe obowiązki na pracodawców jak np. udostępnienie możliwości kontroli Wojewodzie. Dlatego powinny być uregulowane relacje agencja-pracodawca.

Druga uwaga dotyczy modelu finansowania – proponowane finansowanie w ustawie przypomina model finansowania WTZ-ów, czy nie lepiej wykorzystać istniejące już modele finansowania, ale prostsze?

Głos w dyskusji zabrał p. Marek Łukomski, który również wyraził swoje zadowolenie z powstałej ustawy, o której już wielokrotnie toczyły się dyskusje. „My jako organizacja PION zatrudnieniem wspomaganym zajmujemy się już 15 lat i pierwsze co nasuwa się po przeczytaniu projektu ustawy to myśl, że jest to bardzo skomplikowany system. Jako przykład kraju, gdzie zatrudnienie wspomagane zostało dobrze rozwiązane można podać Wielką Brytanię, gdzie organizacje są finansowane za odniesiony sukces. W naszej ustawie widać, że jest to bardzo kosztowny system. Dlatego moje pytanie dotyczy poziomu rocznego finansowania tej ustawy. Znając te liczby łatwo będzie można policzyć, ile osób rocznie będziemy wstanie <wsadzić> na rynek pracy ON. Trzecia sprawa to jest zmniejszenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych i zwiększające się koszty dla pracodawców przy zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Większość pracodawców mierzy wszystko czasem pracy. Pracownik pełnosprawny pracuje ok. 160 godzin miesięcznie. Osoba niepełnosprawna z grupy uprawnionej pracuje od 55%-60% czasu pracy pracownika pełnosprawnego, a trzeba im zapłacić minimalne wynagrodzenie. Obecnie na rynku pracy jest ok. 69 tys. Osób z grupy uprawnionej rok temu liczba ta była większa. Jedną z przyczyn zmniejszenia zatrudnienia ON jest zwiększenie płacy minimalnej. Co prawda są dopłaty z PFRON do pracownika niepełnosprawnego, ale nie są one zwiększane mimo zwiększenia płacy minimalnej i pracodawcy rosną koszty zatrudnienia ON.”.

Następnie głos zabrał p. Grzegorz Kozłowski, który podkreślił o konieczności zmian używanego nazewnictwa – chodzi o używanie sformułowania „osoby głucho-niewidome”. Podkreślił również, że ustawa o zatrudnieniu wspomaganym jest jedna z ważniejszych ustaw obok ustawy o tłumaczu języka migowego. Wcześniej w latach 2009-2012 był duży projekt dotyczący zatrudniania osób głucho-niewidomych z którego sprawdzone elementy można by przenieść do ustawy o zatrudnieniu wspomaganym.

Kolejna osoba, która zabrała głos jest p. Alicja Szatkowska, która poruszyła temat osób z niepełnosprawnością intelektualną; podkreśliła, że jeżeli nie będzie jasnego zapisu, że osoby z niepełnosprawnością intelektualną mają prawo, aby cały czas były wspierane, to urzędy pracy mogą do tematu podejść różnie. Przytoczyła przykład pisma jakie otrzymała ze Starostwa Milickiego, że z powodu wzrastających kosztów dofinansowania przez samorząd warsztatów terapii zajęciowej w przyszłym roku ograniczy liczbę uczestników o 10 osób. Dlatego należy dać szanse organizacjom pozarządowym, bo im zależy na tych dla których utworzone zostały te organizacje, a samorządy widzą tylko cyferki. Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska podzieliła zdanie przedmówcy w kwestii, że decyzje o przedłużeniu wsparcia dla ON podejmują urzędy pracy, które niejednokrotnie nie rozumieją idei procesu długich intensywnych powtarzalnych działań, dlatego mogą wydawać decyzje odmowne. Przewodnicząca wróciła jeszcze do kwestii zabudżetowania środków na omawianą ustawę, do czego odniósł się Minister Krzysztof Michałkiewicz.

Minister podkreślił, że ustawa jest w trakcie konsultacji, będzie na Komitecie Stałym, później na posiedzeniu Rady Ministrów i dopiero trafi do Sejmu. Jakie są propozycje finansowania za chwilę przedstawi p. Ewa Rejment, naczelnik wydziału. P. Minister podkreślił również, że na urzędzie pracy ciąży obowiązek aktywizacji osób trudno-zatrudnialnych w chwili spadku bezrobocia i w pierwszej kolejności finansowane powinno to być z budżetu na aktywacje osób bezrobotnych. Wspomniał również o dofinansowaniach z Unii Europejskiej – organizacje pozarządowe mogą stawiać do projektów finansowanych przez UE i pozyskiwać dodatkowe środki. Unia Europejska mocno wspiera zatrudnianie osób trudno-zatrudnialnych. Podkreślił również, że jednym z głównych celów przygotowania ustawy jest to aby zadania realizowane przez organizacje pozarządowe stały się rozwiązaniami systemowymi.

Głos zabrała Minister Elżbieta Rafalska.

Minister potwierdziła, że omawiany projekt ustawy został wpisany do rejestru prac Rady Ministrów. Obecnie projekt trafi do konsultacji międzyresortowych. Odnosząc się do finansowania projektu, Minister podkreśliła, że przy tak niskim bezrobociu jakie obecnie mamy łatwiejsze jest finansowanie pewnych zadań z funduszu pracy. Trudno odnieść się do konkretnych ws. finansowania przed konsultacjami przede wszystkim z Ministerstwem Finansów, ale i z innymi resortami. W procesie konsultacji projekt może się zasadniczo zmienić. Osobiście Minister opowiada się za systemem rozliczeniowym mniej skomplikowanym i nie takim pracochłonnym, bo to jest zawsze lepsze rozwiązanie. Podkreśliła, że są to dopiero początki dyskusji nad omawianym projektem.

Następnie Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska rozpoczęła drugą turę dyskusji, do której zgłosili się: p. Agata Gawska, p. Aleksander Waszkielewicz, p. Marek Kalbarczyk, p. Alicja Szatkowska, p. Krzysztof Kosiński, p. Michał Tomczak, p. Robert Jagodziński, p. Karol Pawlak i p. Dariusz Jadczak.

Głos zabrała p. Agata Gawska podkreślając fakt, że bezrobocie w Polsce jest niskie, ale oficjalne dane mówiące o bezrobotnych niepełnosprawnych poniżej miliona a faktyczne dane wskazują, że jest to liczba milion dwieście tysięcy. 80% pracodawców zgłasza zapotrzebowanie na pracowników, w zestawieniu z liczbą niepełnosprawnych niepracujących należałoby mocno postawić na grupę tych osób, bo to wynika z potrzeb rynku pracy. Omawiana ustawa jest pierwszym krokiem do zatrudnienia właśnie tej grupy osób, ale na pewno nie obejmie ona wszystkich osób niepełnosprawnych niepracujących, bo są pewne ograniczenia w grupach niepełnosprawności uwzględnianych przez ustawę.

P. Agata Gawska wspomniała również o tym, że bardzo ubolewa nad faktem, że środki ze SFWON nie wspierają rynku pracy ON. Odniosła się również do tego, że wiele organizacji pozarządowych zapewne będzie ubiegać się o środki zagwarantowane ustawą ale, też wiele organizacji ze względu na ograniczenia grup niepełnosprawności będzie miała ograniczone możliwości ubiegania się o te środki. Odnosząc się do art. 19 projektu ustawy o zatrudnieniu wspomaganym poddała w wątpliwość czy zadania przypisane pośrednikowi pracy nie powinny być przypisane trenerowi pracy.

Jako następny w dyskusji głos zabrał p. Aleksander Waszkielewicz. Odnosił się do poruszanego wcześniej wątku posługiwania się różnymi typami niepełnosprawności – zawsze pozostaje niepewność, że jakaś niepełnosprawność nie zostanie wymieniona i pozostaje poza wsparciem. Poruszył również problem niskiego zatrudnienia ON; jako powód podał małą ilość aktywności w tej kwestii a nie jak ogólnie jest podawane, że powodem są za małe kwoty z SODIR-u względem rosnącej płacy minimalnej. Następnie poddał w wątpliwość potrzebę certyfikowania trenerów pracy, do tej pory bez certyfikacji osoby się sprawdzały. Należałoby poczekać 2-3 lata po wejściu ustawy w życie i jeśli po tym czasie pojawiłyby się sygnały o niekompetencji trenerów pracy to wtedy można by wprowadzić certyfikację.

Do dyskusji włączyła się Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska, która stanęła w obronie certyfikacji trenerów pracy, ponieważ są oni ostatnim ogniwem w całym procesie i należałoby zweryfikować ich umiejętności.

Następnie głos zabrał p. Marek Kalbarczyk mówiąc, że wspomaganie zatrudnienia jest bardzo dobra inicjatywą zastanawiając się jednak, czy nie koliduje to z kwestią rent socjalnych. Wielu niepełnosprawnych posiadając rentę socjalną nie podejmuje zatrudnienia w obawie, że ją straci. Zaproponował, aby zastanowić się jak wdrożyć w jak najszybszym czasie omawiany projekt ustawy mając na uwadze zbliżające się wybory parlamentarne, a niezbędne są jeszcze konsultacje chociaż by w ministerstwie finansów, tak aby przed wyborami ustawa weszła w życie. Opowiedział się za ograniczeniem uwag poszczególnych członków KRK do minimum i przyjęciu w dniu dzisiejszym uchwały aprobującej ustawę.

Głos zabrała Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska odnosząc się do wypowiedzi p. Marka Kalbarczyka - uznając, że w dniu dzisiejszym nie będzie możliwe podjęcie uchwały nastąpi to na zaplanowanym następnym posiedzeniu zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Przewodnicząca wyraziła również odmienne zdanie w kwestii wypłacania renty ON będącej w zatrudnieniu, za które pobiera wynagrodzenie, ponieważ będzie budziło to wiele kontrowersji. Państwo oczywiście powinno wspierać osoby niepełnosprawne, ale w innej formie. Osoby niepełnosprawne przede wszystkim powinny mieć dostęp do niezależnego życia poprzez zatrudnienie, za które powinny otrzymywać zatrudnienie.

Następnie głos zabrał Minister Krzysztof Michałkiewicz, odnosząc się do procesu legislacyjnego, mówiąc, iż w tej chwili często wiele ustaw jest nowelizowanych i zaznaczając, że nawet jeśli nie od razu wszystkie uwagi są uwzględniane w projekcie ustawy nie znaczy to, że w późniejszym procesie nowelizacji nie zostaną wprowadzone. Odniósł się także do sprawy certyfikacji podkreślając, że w naszym kraju wiele osób nie zdaje sobie sprawy z konsekwencji, jeśli chodzi o certyfikacje z bhp. Podkreślił również, że ważne jest, aby gminy i powiaty czuły się odpowiedzialne za swoich niepełnosprawnych mieszkańców. Dalej Minister wspomniał o przypadkach, kiedy na wniosek ON i organizacji pozarządowych zwiększane są dofinansowania WTZ, a gminy w tym momencie ograniczają swoje finansowanie tego przedsięwzięcia. Należy dążyć do tego, aby samorządy mające wśród swoich mieszkańców ON – odpowiednio zadbały o te osoby - aby czuły się one jak pełnoprawni mieszkańcy. PFRON dofinansowuje część zadań, które są też zadaniami własnymi samorządów, ale to nie znaczy, że samorządy mają tylko i wyłącznie finansować te zadania - mają przede wszystkim zaspokajać potrzeby swoich niepełnosprawnych mieszkańców.

Następnie głos zabrała Minister Elżbieta Rafalska, która odniosła się do pisma Starostwa Milickiego dotyczącego obniżenia dofinansowania WTZ. Powiedziała, że bardzo ją zaskoczyło stanowisko Starosty, który po informacji, że PFRON zwiększy o 10 % dofinansowanie do WTZ zamierza wycofać swoje środki, co będzie skutkowało likwidacją 10 miejsc w WTZ. Minister zastanawiała się, na ile będzie możliwe uchylene uchwały samorządu w tej sprawie w drodze nadzoru Wojewody. Często też spotyka się opinię, że rząd przez swoją politykę prospołeczną wyręcza samorządy w ich zadaniach własnych, a rola rządu jest wspieranie samorządów a nie wyręczanie. Minister podkreśliła, że postawa Starosty Milickiego jest absolutnie nie dopuszczalna i wymaga zdecydowanego stanowiska.

Głos zabrała p. Alicja Szatkowska, która odniosła się do poruszanej sprawy Starostwa Milickiego informując, że na razie otrzymała tylko informacje o zamiarze zmniejszenia środków samorządowych na WTZ i starosta czeka teraz na reakcję organizatora WTZ. Odnosząc się do omawianego projektu ustawy zgodziła się z przedmówcami, że ustawa nie zabezpieczy wszystkich grup ON; zabezpieczy przede wszystkim niepełnosprawnych z tzw. specjalnymi niepełnosprawnościami, ale aby zrobić krok do przodu powinno się jak najszybciej uchwalić tę ustawę.

Następnie Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska oddała głos p. Krzysztofowi Kosińskiemu, który odniósł się do wcześniejszej wypowiedzi p. Aleksandra Waszkielewicz – informacje podane na stronach BON wskazują, że w SODIR ubyłoby 10 tys. ON – więc należałoby przyjrzeć się całemu systemowi finansowania ON. Jeśli chodzi o projekt ustawy o zatrudnieniu wspomagany, p. Krzysztof Kosiński odniósł się do dwóch kwestii: 1. w ramach powiatu może wyodrębnić się jednostka (agencja zatrudnienia), która sama się sfinansuje, co jest ciekawym rozwiązaniem, 2. ustawa wprowadzi ramy do rozwiązania systemowego jakim jest zatrudnienie wspomagane, ale nie wprowadza ram do systemu finansowania tego zadania, bo nadal opieramy się na formule zlecenia zadania. Pojawia się tu pewne niebezpieczeństwo, bo wojewoda wedle własnego uznania może np. na 3 lata zlecić zadanie organizacji „X”, a na kolejne 2 lata organizacji „Y”. Może lepszym rozwiązaniem byłoby, aby pieniądze wypłacane były po zrealizowaniu usługi względem danej osoby.

Następnie głos zabrał p. Michał Tomczak, który zapytał się o system orzecznictwa w Polsce i o to, czy przewidywane są zmiany. Wystosował również postulat ustalenia terminu następnego

posiedzenia KRK. Jak również wystąpił o to aby wszelkie uwagi do omawianego projektu ustawy zgłaszane w dniu dzisiejszym przesłać pisemnie i zaakceptować ustawę w terminie 21 dni. Zmiana systemu orzecznictwa ułatwiłaby definiowanie tych wszystkich grup ON zawartych w projekcie ustawy dlatego pytał o prace nad zmianą systemu orzecznictwa, dodał, że najlepszym rozwiązaniem byłoby wypracowanie jednego systemu orzecznictwa.

Minister Elżbieta Rafalska odniosła się do pytania o prace nad zmianą w orzecznictwie ON – jak najbardziej jest zgoda na taką zmianę ze strony wszystkich środowisk ON i rządu, ale obecny okres przedwyborczy temu nie sprzyja, więc będzie to wyzwanie dla przyszłego rządu.

Następnie głos zabrał p. Robert Jagodziński, który przedstawił ogólne uwagi do omawianego projektu ustawy podkreślając, że daje ona dużą elastyczność, jeśli chodzi o procedowanie i włączanie zawodowe grup osób z największymi potrzebami, nie trzyma się ściśle terminów gotowości do podjęcia zatrudnienia przez ON i zakłada koncepcję uzyskania samodzielności w miejscu pracy. Jeśli chodzi o finansowanie to opowiedział się za tym, aby agencje zatrudnienia wspomagane decydowały: czy dana ON kwalifikuje się do procesu zatrudnienia czy nie, ale będzie otrzymywała wsparcie.

Następnie Przewodnicząca oddała głos p. Karolowi Pawlakowi, który odniósł się do trzech kwestii; czy jest możliwe, aby w ustawie dokonać twardego zapisu o efektywności zatrudnienia, bo jest obawa, że agencje przez 2 lata będą pobierać pieniądze przeznaczone na zatrudnienie osoby, nie wkładając wystarczającego zaangażowania w doprowadzenie do jej zatrudnienia, a po upływie 2 lat zaczną pobierać pieniądze na kolejne osoby. Druga sprawa to trener pracy vs. agencje zatrudnienia wspomagane. Czy liczba 10 podopiecznych na jednego trenera pracy jest obligatoryjna; czy nie powinno być rozróżnienia o ilości podopiecznych na podstawie rodzaju niepełnosprawności? Bo przy niepełnosprawnościach intelektualnych to na 1 trenera, góra 2 podopiecznych to jest bardzo dużo.

Na koniec dyskusji głos zabrał p. Dariusz Jadczyk, odnosząc się do kwestii zatrudnienia ON od strony pracodawców. Odpowiedzialny pracodawca bierze odpowiedzialność za pracownika i jeśli tu nie nastąpią zmiany to pracodawcy będą mieć opory przy zatrudnianiu ON. Podkreślił fakt, że ON korzysta z wielu przywilejów jak np. 7 godz. pracy; przy produkcji, gdzie jest praca zmianowa trudno jest zatrudniając ON zorganizować taką pracę. Dlatego należałoby stworzyć takie warunki pracy ON, aby były one porównywalne z pracownikami pełnosprawnymi.

Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska podsumowała ten etap dyskusji mówiąc, iż tak duża liczba uwag wymaga przedstawienia ich na piśmie, aby można było się do nich ustosunkować. Ustaliła kolejny termin posiedzenia KRK na dzień 30 maja 2019 r. godz. 10.00.

Ad. 6. Wystąpienie p. Dyrektora Jacka Weltera – założenia programu resortowego – „Centra opiekuńczo-mieszkalne”. (prezentacja w załączeniu)

Ad. 7. Dyskusja o programie „Centra opiekuńczo-mieszkalne”.

Przewodnicząca Monika Zima-Parjaszewska podziękowała p. Dyrektorowi Jackowi Welterowi za przedstawienie prezentacji i rozpoczęła dyskusję o Centrach opiekuńczo-mieszkalnych. W dyskusji udział wzięli: p. Alicja Szałowska, p. Anna Chwałek, p. Grzegorz Kozłowski.

P. Alicja Szatkowska postulowała, aby dać szansę organizacją pozarządowym w tworzeniu Centrów opiekuńczo-mieszkalnych, bo one od lat mają swoich podopiecznych i znają ich potrzeby.

Następnie głos zabrała p. Anna Chwałek, która przychyliła się do wniosku p. Szatkowskiej, ponieważ odniosła wrażenie, że organizacje pozarządowe będą miały utrudniony dostęp do możliwości tworzenia takich Centrów.

Zadała również pytanie co do kwot finansowania na jednego uczestnika - czy będzie ono rozróżniane względem niepełnosprawności.

Zapytała się również o podaną powierzchnię centrów (500m²), czy jeśli ta powierzchnia będzie przekroczona to czy to będzie to powodem wykluczenia.

Jak należy liczyć dochód osoby korzystającej z takiego centrum, czy tak jak liczy to MOPS, czy tylko brać pod uwagę dochód osoby niepełnosprawnej?

Czy centra będą finansowane tylko centralnie, czy będą mogły być finansowane też przez samorząd?

Czy specjalistyczne usługi opiekuńcze będą dotyczyły tylko osób korzystających z pobytu dziennego?

Czy centra będą musiały mieć zarezerwowane miejsca na pobyt w nagłych sytuacjach?

Czy istnieje możliwość uczestniczenia w zajęciach środowiskowych dla mieszkańców domu – zamieszkujących na stałe.

Głos zabrał Minister Krzysztof Michałkiewicz, odnosząc się do wypowiedzi P. Anny Chwałek. Przedstawione dziś założenia programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” są kolejną już wersją i po dzisiejszych dyskusjach niewykluczone, że nastąpią kolejne poprawki.

Mieszkańcy domów będą ponosić opłaty z własnych funduszy nie w całości tylko w pewnej części. Aby centra nie stały się zamkniętymi gettami ich mieszkańcy będą z różnymi niepełnosprawnościami, chcemy, aby w ramach centr przychodziły także osoby na pobyt dzienny, aby mieszkańcy mieli styczność z różnymi grupami osób, aby nie czuli się asymilowani. W ciągu dnia centra zamieniają się w ośrodki środowiskowe.

Z racji obowiązków Minister pożegnał się i opuścił posiedzenie KRK, oddając głos p. Dyrektorowi Jackowi Welterowi.

P. Dyrektor na wstępie poprosił członków Rady, aby skonkretyzowali swoje uwagi i przemyślenia dotyczące centrów opiekuńczo-mieszkalnych, ponieważ w przeciągu najbliższych dwóch tygodni planowane jest doprowadzenie tego programu do wersji ostatecznej – tak, aby Minister Elżbieta Rafalska mogła złożyć pod nim podpis.

W dalszej części p. Dyrektor Jacek Welter udzielił odpowiedzi na pytania zadane przez p. Annę Chwałek.

Głos zabrał P. Grzegorz Kozłowski, który zapytał się czy będzie mocne powiązanie terytorialne przy ubieganiu się o pobyt w takim domu, czy dana osoba będzie musiała być np. zameldowana w danym powiecie gdzie będzie funkcjonowało takie centrum?

P. Dyrektor Jacek Welter udzielił odpowiedzi mówiąc, iż gminy i powiaty mają możliwość zawierania między sobą porozumień w sprawie centrów i nie będzie problemu, jeśli osoba będzie zameldowana w innej gminie.

Ad. 7. Przewodnicząca podziękowała za spotkanie, poinformowała, że wszelkie informacje ze spotkania będą dalej rozsyłane drogą e-mailową i zamknęła posiedzenie.

Protokół sporządziła:
Izabella Michalak
07.11.2019 r.

Monika Zio-Pajarska